

Slovenská lekárska spoločnosť

PROGRAM

druhého slávnostného uvedenia osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

spojeného s výstavou obrazov prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC

Krása okamžiku

25. marec 2014 (utorok) 13,30 hod.

„Dom zdravotníkov“ - budova sídla Slovenskej lekárskej spoločnosti, Cukrová 3, Bratislava

Prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc., FESC

(* 13. 4. 1956)

Prof. Šimko sa narodil v Bratislave. Je absolventom bratislavského Gymnázia na Metodovej ulici (1975). Štúdium na LF UK v Bratislave ukončil s vyznamenaním (1981), za vynikajúce výsledky štúdia mu bola udelená Cena rektora UK. V roku 1988 absolvoval atestačné skúšky I. stupňa z internej medicíny (s vyznamenaním) a v roku 1996 z kardiológie. Titul kandidáta vied

(CSc.) obhájil v roku 1987, habilitoval a docentom sa stal v roku 1991. Profesorom normálnej a patologickej fyziológie sa stal v roku 2000. Európska kardiologická spoločnosť mu udelila titul FESC (2008). Absolvoval mnohé zahraničné študijné pobyty na prestížnych pracoviskách v Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku a Českej republike. Profesionálne pôsobí na Ústave patologickej fyziológie LF UK Bratislava a III. Internej klinike LF UK v Bratislave. Odborne sa zameriava na hypertrofiu a zlyhanie srdca a nové trendy v terapii hypertenzie. Publikoval množstvo in extenso prác (100), viac ako polovicu z nich v karentovaných zahraničných časopisoch, pričom u 36 z nich je prvým autorom. Má vyše 180 kumulatívny IF, vyše 600 citácií podľa SCI a Hirschov index 20. Získal mnohé vysoké ocenenia v karentovaných časopisoch (24). Je guest editorom štyroch špeciálnych čísel zahraničných odborných časopisov a členom mnohých redakčných rád vysoko hodnotených odborných

časopisov doma i v zahraničí. Výsledky jeho rozsiahlych odborných a vedeckých aktivít boli ocenené mnohými poctami a cenami: Guothova cena SLS (1988), Purkyňova prednáška (2007), Rektorská prednáška (2008), Vedec roka Slovenskej republiky 2008, Nominácia na prestížne ocenenie Kristálové krídlo (2009), Haviarova prednáška (2010). Prof. Šimko je členom viacerých Vedeckých rád (MZ SR, SAV, LF UK, SLK), grantových komisií a pracovných skupín. Jeho záľubou je šport, literatúra, hra na akordeón, rybárstvo a olejomalba.

Krása okamžiku

„Maľovať som začal asi pred dvoma rokmi na podnet môjho syna, ktorý je aj prvotným a prísny kritikom. Otec bol známy architekt a jeho perspektívne videnie a architektonické myslenie som vždy obdivoval. Mama - lekárka mne aj bratovi zase vstúpila myšlienku, že všetko sa dá naučiť- nadanie je len vecou vôle a usilovnosti.

Myslím, že pri tvorbe obrazu je menej dôležitá technika a viac záleží na perspektíve, kompozícii. Dominantná je však téma. Za zaujímavými momentmi a dojmami som precestoval po Slovensku stovky kilometrov. Vyzerá scenéria tak, ako na mojich maľbách? Určite áno, ale len pár minút v roku. Podstatné je zachytiť krásu v krásnom momente – všedná realita je málo zaujímavá. Jack London hovoril, že príbeh nemusí byť pravdivý, ale musí byť zaujímavý. Vždy sa snažím, aby bol obraz príbehom - prítlačlivým a aspoň trochu pravdivým. Určujúcim faktorom je pre mňa výber a spracovanie témy tak, aby obraz ľudí potešil, a aby v nich zanechal dojem – radostný a zapamätateľný. Film „Pretty woman“ videli mnohí aj päťkrát, a pritom každý vie, že je to len iluzórna alebo prinajlepšom zriedkavá realita. Napriek tomu si ju radi pamätáme... a radi jej veríme“.

Prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc., FESC

Program:

1. Príhovor prezidenta SLS

(Peter Krištúfek)

2. Uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny a ich portréty

(Anton Vavrečka)

- prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.,

- prof. MUDr. František Makai, DrSc.,

- MUDr. Imrich Sečanský

- prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc.,

akademik SAV, člen korešpondent ČSAV

3. Výstava obrazov prof. MUDr. F. Šimka, CSc., FESC “Krása okamžiku”

(Peter Krištúfek)

- profil prof. F. Šimka a jeho uvedenie medzi vystavovateľov v Dome zdravotníkov SLS

- otvorenie výstavy

4. Prezentácia projektu „Krajina záchrancov“

(Viliam Dobiáš)

Cieľom vzniku projektu a budovania Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, k šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí, najmä tí, ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Slávnostné uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy slovenskej medicíny je spravidla spojené s výstavou obrazov a umeleckých prác, najmä lekárov a zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa v rámci svojich záľub venujú aj tejto umeleckej činnosti.

Prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.

(* 19. 1. 1924 - † 15. 12. 2011)

Prof. Čierny sa narodil 19.1.1924 v Bodorovej. Medicínu študoval na Karlovej univerzite v Prahe a v Bratislave, kde aj promoval (1951). Jeho profesionálny vývoj významným spôsobom ovplyvnil dlhodobý študijný pobyt a vedecká príprava u profesora Borovanského (1953-56).

Orientoval sa na neuroanatómiu, ktorej ostal verný viac ako 30 rokov. Ako prednosta Anatomického ústavu LF UK (1962-86) vybudoval silnú anatomickú školu. Skúmal lokalizáciu motoneurónov v mieche a zostavil ich mikrotopografickú mapu podľa inervačných vzťahov ku svalom. Svoje výsledky publikoval v mnohých vedeckých prácach doma i v zahraničí. Podpísal sa na mnohých knižných dielach - napr. Malá encyklopédia zdravia (1971), Sústavná anatómia človeka (1972-1990), Klinická urológia (1990), Pitevné cvičenia (1995).

Prof. Čierny bol dlhoročným, do vysokého veku mimoriadne aktívnym členom Slovenskej lekárskej spoločnosti a významnou mierou prispel k jej budovaniu a rozvoju. Dôstojne ju reprezentoval vo viacerých funkciách, či už v Predsedníctve, neskôr Prezídii SLS (vedecký sekretár, predseda, podpredsa a nakoniec čestný člen Prezídia SLS), ako i v odborných spoločnostiach. Bol predsedom Slovenskej anatomickej spoločnosti SLS, predsedom Československej anatomickej spoločnosti J.E. Purkyňa a čestným členom viacerých zahraničných anatomických spoločností.

Jeho rozsiahle vedecké, pedagogické a spoločenské aktivity smerovali vždy pre dobro veci. Prinášal množstvo burcujúcich myšlienok, mnohé sa podarilo naplniť, niektoré ostali nedokončené. Práca prof. Čierneho bola a je veľkým prínosom pre našu vedu a odborné medicínske vzdelávanie, rovnako pre Slovenskú lekársku spoločnosť. Je jasným, určujúcim smerom a víziou aj pre činnosť jej odborných spoločností a spolkov. Svojimi vedomosťami, vysoko profesionálnymi odbornými, pedagogickými a ľudskými kvalitami zostáva pre nás a ďalšie generácie vzorom.

Prof. Makai sa narodil v Bratislave dňa 26. 5. 1933 v rodine popredného bratislavského chirurga. Po ukončení štúdia medicíny na LF UK (1957) pracoval na chirurgickom oddelení vtedajšieho KÚNZ Trnava pod vedením docenta Andreja Kukuru (1957-1960). Po atestácii z chirurgie (1960) nastúpil na I. ortopedickú kliniku v Bratislave vedenú profesorom Jánom Červeňanským, najprv ako sekundárny, neskôr ako ambulatný lekár. V roku 1968 obhájil titul CSc., habilitoval a docentom sa stal v roku 1983. Vedecký titul DrSc. obhájil v októbri 1989. Dekrét profesora ortopédie a traumatológie získal na Karlovej univerzite v Prahe (1990). V rámci svojho profesijného zamerania pôsobil na viacerých odborných pracoviskách v rôznych pracovných zaradeniach, počnúc odborným asistentom, vedúcim až po prednostu kliniky (Katedra rekonštrukčnej chirurgie LF UK, Katedra ortopédie ILF na I. ortopedickej klinike v Bratislave, Klinika ortopedickej chirurgie a Katedra ortopédie a telovýchovného lekárstva PU v Olomouci, Katedra ortopédie SZU a ďalšie). Bol členom vedeckej rady LFUK (1990-2006), hlavným odborníkom MZ SR pre ortopédiu (1989-2000) a predsedom Rady ministra zdravotníctva SR (1992-1999). Významne sa angažoval aj v činnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti a Slovenskej lekárskej komory. Tieto inštitúcie reprezentoval vo vysokých funkciách, ako člen Predsedníctva Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), predseda, vedecký sekretár a člen výborov odborných spoločností SLS (Slovenskej ortopedickej a traumatologickej spoločnosti, Slovenskej (aj Československej) gerontologickej a geriatrickej spoločnosti, Spolku slovenských lekárov v Bratislave a ďalších) a ako prezident Slovenskej lekárskej komory (SLK) a člen Prezídia SLK (1990-1994). Bol národným delegátom SR vo Svetovej ortopedickej spoločnosti a v Európskej federácii ortopedickej a traumatologickej spoločnosti, členom Francúzskej ortopedickej a traumatologickej spoločnosti,

Prof. MUDr. František Makai, DrSc.

(* 26. 5. 1933 – † 14. 11. 2009)

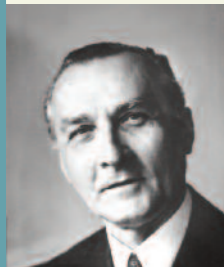

ďalej čestným členom viacerých ortopedických spoločností (slovenskej, českej, poľskej, maďarskej, slovinskej), dopisujúcim členom rakúskej ortopedickej spoločnosti a čestným členom mnohých významných európskych a svetových odborných spoločností, tiež vedúcim Centra pre ortopedické vedy v Bratislave a členom redakčných rád mnohých domácich aj zahraničných odborných časopisov. Doma a v zahraničí mu boli udelené početné vysoké vyznamenania vedeckých, odborných a vzdelávacích inštitúcií (MZ SR, SAV, lekárske fakulty, SLS a iné), vrátane Rádu za zásluhy Maďarskej republiky s rytierskym krížom. Publikoval vyše 330 odborných a vedeckých publikácií, z toho takmer polovicu v zahraničí. Najcitovanejšie z nich a najviac hodnotené práce sa týkajú lymfatického metastázovania nádorov osteoartikulárneho aparátu končatín.

Profesor Makai bol uznávanou odbornou autoritou a pre svoju prívetivosť, otvorenosť a empatiu mimoriadne obľúbený u svojich kolegov a pacientov.

MUDr. Imrich Sečanský

(* 6. 9. 1914 – † 29. 11. 2013)

MUDr. I. Sečanský sa narodil 6.9.1914 v Budapešti, detstvo a mladosť prežil v Topoľčianskom okrese, kde pôsobili jeho rodičia ako vidiecki učitelia. Gymnázium absolvoval v Trnave, medicínu vyštudoval na Karlovej univerzite v Prahe. Počas protektorátu a zatvorení českých vysokých škôl sa vrátil s ostatnými slo-

venskými študentmi na Slovensko, kde pokračoval v štúdiu na LF UK v Bratislave, promoval v roku 1941.

Výrazne sa angažoval v slovenskom študentskom akademickom spolku Detvan podieľal sa na organizovaní sociologických prieskumov chudobných krajov Slovenska (Orava, Kysuce a Horehronie). Výsledky, ktoré publikoval, slúžili ako podklady interpelácií slovenských poslancov v pražskom parlamente. Ako tajomník Spolku medikov zorganizoval v Bratislave Všeslovenský zjazd medikov a lekárov z Poľska, Juhoslávie, Bulharska a Československa, po ktorom sa začala vzájomná výmenná prax medikov na klinikách týchto krajín.

Jeho odborné zameranie na gastroenterológiu a diétológiu ovplyvnil predovšetkým akademik Ladislav Dérer, ktorý ho neskôr spomínal, ako svojho najobľúbenejšieho žiaka. Po polročných študijných pobytoch na interných klinikách v Budapešti, Ženeve a Zürichu presadil v nemocniciach stravovanie nie podľa tried, ako to bolo zavedené, ale podľa druhu a stupňa choroby. Aktívne sa zúčastnil Slo-

venského národného povstania, presadil zriadenie Štátneho ústavu pre výživu ľudu a diétetiku (1945), ktorého bol prvým riaditeľom, ďalej Zdravotnícku školu pre diétne sestry a v roku 1946 inicioval aj zriadenie Hotelovej školy v Piešťanoch, kde pôsobil ako pedagóg. Zriadil prvú diétnu jedáleň a vzápätí sa zasadzoval o vybudovanie spoločného stravovania v závodoch, úradoch a školách v rámci celého Slovenska. Ako iniciátor, spoluzakladateľ a mnohoročný funkcionár Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, propagoval zásady správnej výživy. Prezentoval ich v mnohých osvetových prednáškach v rozhlase, v časopisoch, doma i v zahraničí. Bol hlavným redaktorom odborného lekárskeho časopisu Slovenský lekár a Zdravý národ. Redigoval prvé vydanie Vademeca slovenského lekára (1943). Vydal historicky prvú odbornú monografiu v rámci bývalého Československa s tematikou diétného stravovania (Diétno stravovanie, 1944). Viaceré práce týkajúce sa problematiky výživy a stravovania boli preložené do cudzích jazykov, jedna vyšla dokonca aj v slepeckom písme. Odbornú lekársku prax vykonával predovšetkým v Nemocnici s poliklinikou na Bezručovej ulici v Bratislave, externe aj na iných pracoviskách. Výsledky jeho práce a zásluhy o presadzovanie zásad správnej výživy a zdravého stravovania boli ocenené mnohými cenami a poctami. Slovenská lekárska spoločnosť mu udelila Dérerovu cenu (1994), Asociácia spisovateľov Slovenska a Klub literatúry faktu Cenu E.E. Kischea za knihu Spomienky a vyznania lekára (1998), Spoločnosť Ferdinanda Martinenga mu udelila „Cenu pre najslušnejšieho Bratislavčana“ (2008).

MUDr. I. Sečanský sa rád venoval záhradke, cestovaniu, maľovaniu a vytváraníu textilných tapisérií, rozdával radosť a optimizmus. Plne pracovne aktívny bol až do veku 82 rokov.

Opustil nás minulý rok vo veku 99 rokov. Dielo, ktoré v oblasti výživy ľudu a diétetike vytvoril a zásady zdravého stravovania, ktoré po celý život presadzoval a sám dodržiaval zostávajú trvalou hodnotou, sú nemenné a možno ich úspešne rozvíjať.

Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc.,

(* 19. 11. 1928)

akademik SAV, člen korešpondent ČSAV

Prof. Štefanovič sa narodil v Moravskom Lieskovom (okres Nové Mesto n/Váhom). V roku 1953 úspešne ukončil štúdium na LF UK v Bratislave, v odbore všeobecné lekárstvo. Je profesorom mikrobiológie a imunológie na LF UK v Bratislave. Dlhé roky viedol Katedru mikrobiológie a imunológie LFUK, niekoľko rokov aj Katedru mikrobiológie ILF a iné mikrobiologické a imunologické oddelenia. Pôsoobil ako predseda Predmetovej rady pre lekársku mikrobiológiu na lekárskech fakultách v bývalej ČSR a zúčastňoval sa na obsahovej a štrukturálnej prestavbe lekárskej mikrobiológie. Bol spoluzakladateľom našich viacerých špičkových pracovísk, kde sa na vysokej úrovni vykonávala vedeckovýskumná, odborná, pedagogická a publikačná činnosť. Presadzoval a podporoval kvalifikačný rast spolupracovníkov a pomáhal im pri zabezpečovaní študijných pobytov v zahraničí. Po ukončení aspirantúry na MBÚ ČSAV v Prahe absolvoval viacero študijných pobytov a kurzov v rámci SZO a dlhší pobyt v Pasteurovom ústave v Paríži. Pri zabezpečovaní vedeckovýskumnej činnosti vždy rešpektoval potreby zdravotníckej praxe. Má za sebou stovky prednášok na domácich a zahraničných odborných podujatiach. Publikoval stovky prác v domácich a zahraničných časopisoch, citovaných poprednými odborníkmi. V roku 1987 bol zvolený za člena SAV a 1988 za člena korešpondenta ČSAV. Je autorom alebo spoluautorom viacerých odborných kníh a učebných pomôcok. Počas svojej bohatej a v mnohom priekopníckej činnosti získal viacero vysokých domácich i zahraničných ocenení, napr. Štátne vyznamenanie za vynikajúcu prácu, Národnú cenu za imunológiu (1974), Medailu J.E. Purkyně Čsl. lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, Rad práce (1988), Patočkovu medailu (2007),

Rad Ludovíta Štúra I. triedy (2008) a mnohé ďalšie. Veľa úsilia venoval i organizačným otázkam a práci v odborných spoločnostiach, vrátane Slovenskej lekárskej spoločnosti, kde zastával významné funkcie (člen výborov odborných spoločností, člen Predsedníctva SLS). Ako prejav ocenenia jeho práce a uznania mu Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti udelilo mnohé pocty a ceny, medzi nimi i najvyššiu - Čestnú cenu ak. T.R. Niederlanda (2002). V súčasnosti sa zaoberá aplikáciou poznatkov mikrobiológie a imunológie na kľúčové problémy medicíny súvisiace s etiopatogenézou, diagnostikou, terapiou a prevenciou mnohých ochorení. Sleduje tiež otázky imunitného systému organizmu z hľadiska reprodukcie, starnutia a výživy s použitím potravín z GMO zdrojov. Svoj život zasvätil budovaniu mikrobiológie a imunológie a hraničným úsekom medicíny v spojitosti s udrжанím zdravia jedinca i spoločnosti.

Prof. Štefanovič od svojich žiakov, kolegov a spolupracovníkov vždy vyžadoval vysoké odborné vedomosti, profesionalitu a kvalifikačný rast, výrazne ich v tom podporoval a motivoval. Jeho vitalita a neutíchajúci tvorivý elán, ktorý si zachoval sú stimulom a výzvou pre každého, kto mal česť s ním spolupracovať a stretávať sa s ním.

Jarná nádej (*lesík pri Jarovciach*) –
2013, olej na plátne (*Fedor Šimko*)

Keď sa zazelenie agátová alej, zakvitnú divá ruža a zlato ostrice oslepi jarné ráno, prichádza čas mladosti. Všetci majú naponáhlo- včely, vtáky i zvieratá s jediným cieľom – založiť potomstvo. Nikto sa nestará o krutosť zimy, strádanie, smrť. Teraz je na rade život a radosť. Nádej sviežeho vetrička rozptýli obavy o budúcnosť. Tá je nedôležitá, hlavný je dnešný deň...

Bratislava v noci
2013, olej na plátne (*Fedor Šimko*)

Keď sa slnko skloní za obzor, ruch veľkomesta utícha. Posledná nočná električka hrkocce v dialke, loď zakotví v prístave a ulice sa vyprázdňujú. Len taxík vezie opozdilca domov. Žlté svetlá nábreží sa rozlejú po hladine Dunaja.

Vtedy sa vydáva na obchôdzku po meste nočný strážnik. Je starý, ale spoľahlivý. Niekedy tenký ako palček, inokedy veľký s okrúhrou tvárou. A hoci sú na nej tmavé vrásky i rany, je odrazom skúsenosti, láskavosti a pochopenia. Zamyslene hľadá na mesto, obdivuje hrad i nový most, splní rieke jej želanie byť pohladená. Nazrie aj do okien a skontroluje spánok detí. Mesiac - nočný tulák a ochranca...

